



Wyniki pierwszych konkursów NCN ogłoszone

MAGDALENA DUER-WÓJCIK

Narodowe Centrum Nauki ogłosiło wyniki pierwszych czterech konkursów na finansowanie projektów badawczych w zakresie badań podstawowych. Kwota ponad 500 milionów złotych została rozdzielona między 1871 najwyżej ocenionych projektów.

Opublikowane listy rankingowe dotyczą konkursów ogłoszonych przez Centrum w marcu 2011 roku:

- na finansowanie projektów badawczych, w tym finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji tych projektów (ogólny);
- dla osób rozpoczynających karierę naukową nieposiadających stopnia naukowego doktora;
- dla osób rozpoczynających karierę naukową posiadających stopień naukowy doktora, realizujących projekty mające na celu stworzenie unikatowego warsztatu naukowego lub powołanie nowego zespołu naukowego;
- na finansowanie projektów międzynarodowych niepodlegających współfinansowaniu z zagranicznych środków finansowych.

Pierwsze konkursy NCN cieszyły się dużym zainteresowaniem w środowisku naukowym. Do Centrum spłynęło blisko 8000 wniosków o finansowanie projektów badawczych, opiewających na kwotę niemal 2,5 miliarda złotych.

W wyniku postępowania konkursowego największą liczbę grantów przyznano w pierwszym konkursie, na finansowanie projektów badawczych, w tym finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (ogólnym). W jego ramach ze środków NCN zostanie sfinansowanych aż 901 projektów. W konkursie dla osób bez stopnia naukowego doktora na finansowanie może liczyć 613 projektów, w konkursie dla osób ze stopniem doktora do finansowania zakwalifikowano 289 projektów, zaś w konkursie na projekty międzynarodowe niewspółfinansowane przyznano finansowanie 68 projektom.

Na liście 1871 wniosków zakwalifikowanych ostatecznie do finansowania znalazły się 784 projekty z zakresu Nauk Ścisłych i Technicznych, 556 z zakresu Nauk o Życiu oraz 531 z zakresu Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce.

NAZWA KONKURSU	PANEL	LICZBA WNISKÓW ZGŁOSZONYCH	WNIOSKI ZAKWALIFIKOWANE DO II ETAPU	WNIOSKI ZAKWALIFIKOWANE DO FINANSOWANIA
KONKURS OGÓLNY*	NZ	1171	531	271
	ST	1632	684	377
	HS	888	397	253
KONKURS DLA OSÓB BEZ STOPNIA DOKTORA*	NZ	814	316	182
	ST	965	465	262
	HS	629	282	169
KONKURS DLA OSÓB ZE STOPNIEM DOKTORA*	NZ	429	157	75
	ST	575	231	118
	HS	411	174	96
KONKURS NA PROJEKTY MIĘDZYKRAJOWE NIEWSPÓLFINANSOWANE*	NZ	99	50	28
	ST	171	78	27
	HS	42	30	13

* użyte w tabeli nazwy konkursów to nazwy skrócone

(ciąg dalszy – str. 7)



Wyniki...

(ciąg dalszy ze str. 6)

Tyle statystyk.

A w jaki sposób wybrano najlepszych?

Reforma nauki wprowadziła istotne zmiany w procesie naboru oraz oceny wniosków o finansowanie projektów badawczych, w stosunku do modelu funkcjonującego wcześniej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jej założeniem wyjściowym było przekazanie decyzji o finansowaniu konkretnych projektów badawczych w ręce naukowców. To oni czuwają od początku do końca nad przebiegiem konkursów Narodowego Centrum Nauki, aby wspierać jak najlepsze pomysły i tym samym podnieść konkurencyjność polskiej nauki na arenie międzynarodowej.

Prześledźmy zatem drogę przykładowego wniosku złożonego do NCN w ramach konkursów, których wyniki właśnie ogłoszono. Pierwszą osobą, z którą wniosek zetknął się w Centrum był Koordynator Dyscyplin. To pracownik NCN, który posiada co najmniej stopień naukowy doktora. Obecnie jest ich w NCN ośmioro. Koordynator czuwa nad przebiegiem konkursu w całej jego rozciągłości, współpracuje z Radą NCN, która m.in. określa warunki przeprowadzania konkursów oraz z ekspertami oceniającymi wnioski.

Od wniosku do decyzji

Na początku nasz przykładowy wniosek został poddany ocenie formalnej. W ramach oceny formalnej Koordynator Dyscyplin sprawdził, czy wniosek był kompletny, czy dotarł do NCN w wymaganym terminie, czy wnioskodawca oraz projekt spełniają kryteria szczegółowe konkursu (np. jeśli wniosek złożono w konkursie dla osób ze stopniem doktora, czy kierownik projektu uzyskał stopień naukowy doktora w ciągu ostatnich 5 lat) oraz najważniejsze: czy projekt dotyczy badań podstawowych. Przypuśćmy, że nasz przykładowy wniosek wzbudził wątpliwości co do tego ostatniego kryterium. Co się z nim stało? Został skierowany do konsultacji z Przewodniczącym Zespołu Ekspertów dla panelu, w ramach którego został złożony. Ewentualne dalsze wątpliwości każdorazowo rozstrzygał Zespół Ekspertów. Teraz założmy, że decyzja Przewodniczącego była pozytywna.

Ponieważ nasz wniosek przeszedł ocenę formalną, przechodzimy do kolejnego kroku. Wniosek został przekazany przez Koordynatora Dyscyplin do Przewodniczącego Zespołu Ekspertów (ZE) w celu rozpoczęcia oceny merytorycznej. Zespoły Ekspertów to również nowe rozwiązanie w procesie oceny wniosków, wprowadzone w ramach reformy nauki. ZE składają się z wybitnych naukowców, specjalistów w swoich dziedzinach, którzy są wybierani przez Radę NCN i powoływani przez Dyrektora.

Ocena merytoryczna naszego przykładowego wniosku odbyła się w dwóch etapach. W pierwszym z nich, jego recenzji dokonali dwaj członkowie Zespołu Ekspertów oceniającego wnioski w ramach panelu, który wybrał nasz wnioskodawca. Wniosek nie został przydzielony do ekspertów losowo. Koordynator Dyscyplin oraz Przewodniczący ZE sprawdzili najpierw, czy nie istnieje ryzyko wystąpienia konfliktu interesów podczas oceny wniosku. Nie mógłby on być recenzowany np. przez eksperta zatrudnionego w tej samej jednostce co wnioskodawca.

Po zakończeniu oceny merytorycznej przez wyznaczonych ekspertów, wniosek został skierowany na pierwsze posiedzenie panelowe Zespołu Ekspertów. Tam na podstawie recenzji i dodatkowej dyskusji uzgodniono dla niego ocenę indywidualną. Udało się – otrzymał wysoką punktację. Przeszedł więc do drugiego etapu oceny.

W drugim etapie nasz wniosek przeszedł kolejną próbę. Został przekazany do oceny przez recenzentów zewnętrznych, a więc naukowców niebędących członkami Zespołu Ekspertów. Ponieważ recenzje zewnętrzne wykonują również eksperci zagraniczni, jest szansa, że wniosek oceniał uczone z Wielkiej Brytanii, USA lub innego kraju. Również i na tym etapie Koordynator Dyscyplin czuwał nad rzetelnością i bezstronnością oceny. Recenzje wykonane przez ekspertów zewnętrznych przejrzał dokładnie członek ZE opiekujący się naszym wnioskiem oraz zreferował je na drugim posiedzeniu panelowym zespołu. Podczas posiedzenia uzgodniono ocenę końcową dla naszego wniosku.

Drugi etap oceny merytorycznej był jednocześnie etapem ostatnim. W wyniku obrad ekspertów NCN powstały listy rankingowe projektów skierowanych do finansowania. Nasz wniosek również i tę próbę przeszedł pomyślnie i zajął wysokie miejsce na liście rankingowej w swoim konkursie i w odpowiednim panelu. Ponieważ Koordynator Dyscyplin nie zmienił kolejności projektów na liście rankingowej, lista została zatwierdzona przez Dyrektora NCN w kształcie zaproponowanym przez ZE i nasz wniosek szczęśliwie został zakwalifikowany do finansowania.

Co dalej?

Nasz wnioskodawca, jeden z tysiąca ośmiuset siedemdziesięciu jeden szczęśliwych grantobiorców, musi jeszcze poczekać na decyzję administracyjną Dyrektora NCN. Kiedy ją otrzyma, powinien przygotować umowę o finansowanie projektu i odesłać ją do Centrum wraz z niezbędną dokumentacją. Po jej podpisaniu przez Dyrektora NCN będzie mógł rozpocząć zaplanowane badania.

MAGDALENA DUER-WÓJCİK